

Sklepi Sveta o varstvu otrok v digitalnem svetu

(2011/C 372/04)

SVET EVROPSKE UNIJE,

OB OPOZARJANJU na politično ozadje tega vprašanja, ki je navedeno v Prilogi k tem sklepom,

POZDRAVLJA:

— Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o uporabi Priporočila Sveta z dne 24. septembra 1998 o zaščiti mladoletnikov in človekovega dostojanstva ⁽¹⁾ ter Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o varstvu mladoletnikov in človeškega dostojanstva ter o pravici do odgovora v zvezi s konkurenčnostjo evropske avdiovizualne industrije in industrije spletnih informacijskih storitev ⁽²⁾ – O ZAŠČITI OTROK V DIGITALNEM SVETU ⁽³⁾; zlasti ker obravnava trenutne izzive pri varstvu mladoletnikov v spletnih in digitalnih medijih;

JE SEZNANJEN:

— s predlogom uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za povezovanje Evrope ⁽⁴⁾;

POUDARJA NASLEDNJE:

1. če hočemo kar najbolj izkoristiti možnosti avdiovizualnih medijev in interneta, mora biti medijsko okolje varno za mladoletnike in temeljiti na načelih človekovega dostojanstva, varnosti in spoštovanja zasebnosti;
2. z medijskim opismenjevanjem in ozaveščanjem je mogoče znatno izboljšati digitalno znanje otrok, staršev in učiteljev ter jih usposobiti za preudarno pristopanje k avdiovizualnim in spletnim vsebinam; zaradi hitrega razvoja digitalnega okolja pa je treba okrepiti prizadevanja na tem področju;
3. ukrepi proti nezakonitim spletnim vsebinam, kot je otroška pornografija, so drugačni od ukrepov, namenjenih preprečevanju, da bi mladoletniki prišli v stik s škodljivimi spletnimi vsebinami;

4. pomembno je, da se države članice, Komisija, avdiovizualna industrija in ponudniki spletnih storitev zavedajo novih izzivov pri varstvu mladoletnikov in krepitevi njihovega položaja, ki so povezani z razvojem avdiovizualnih in spletnih informacijskih storitev, pa tudi instrumentov, ki so na voljo za reševanje teh izzivov;

5. čeprav države članice dejavno izvajajo različne ukrepe za boljše varstvo in usposobljenost mladoletnikov, smo še vedno zaskrbljeni, da sta raven varstva in medijska pismenost v splošnem nezadostni ter da nekateri od teh ukrepov nimajo kontinuitete;

SE ZAVEDA NASLEDNJEGA:

1. neodvisnost medijev je treba spoštovati, mediji pa imajo tudi bistveno vlogo pri ozaveščanju, varstvu in usposabljanju mladoletnikov v digitalnem svetu;
2. države članice na različne načine varujejo mladoletnike in spodbujajo razvoj dobrih praks in standardov v medijih, tako da sta samo- in soregulacija samo dve od več možnih rešitev;
3. učinkovita uporaba tehničnih rešitev (kot so filtriranje, sistemi za preverjanje starosti, orodja za starševski nadzor), ki sicer same po sebi niso dovolj, bi lahko zelo pomagala pri prizadevanjih, da bi imeli mladoletniki dostop do vsebin, ki so primerne njihovi starosti;
4. ozaveščanje in medijsko opismenjevanje sta se pokazala za pomembni orodji pri usposabljanju otrok, da se izognejo morebitnim nevarnostim v digitalnem svetu;
5. Program za varnejši internet in projekti, ki se financirajo v okviru tega programa, kot sta EU Kids Online ⁽⁵⁾ in INSAFE ⁽⁶⁾, dragoceno prispevajo k ozaveščanju in raziskovanju;
6. med mladoletniki so vse bolj priljubljena družabna omrežja, ki nudijo veliko priložnosti pri izobraževanju in v zasebnem življenju, vendar so lahko z njimi povezane tudi nevarnosti;

⁽¹⁾ UL L 270, 7.10.1998, str. 48.

⁽²⁾ UL L 378, 27.12.2006, str. 72.

⁽³⁾ 14268/11 + ADD 1 – COM(2011) 556 konč., SEC(2011) 1043 konč.

⁽⁴⁾ COM(2011) 665.

⁽⁵⁾ www.eukidsonline.net

⁽⁶⁾ Evropska mreža centrov osveščanja (www.safeinternet.org).

7. predvsem po zaslugi prostovoljne zavezanosti ponudnikov storitev in vsebin so bili uvedeni ukrepi za prepoved nezakonitih in obravnavo škodljivih vsebin, ki so se izkazali za uspešne pri zagotavljanju večje varnosti mladoletnikov v digitalnem svetu;
8. službe za prijavo nezakonitih spletnih vsebin (dežurni telefon ⁽¹⁾) lahko podpirajo odkrivanje in preganjanje nezakonitih vsebin ter spodbujajo potrošnike k prijavi takih internetnih vsebin;
9. Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah vsebuje določbe o varstvu mladoletnikov tako pri uporabi linearnih kot tudi nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitev;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB USTREZNEM SPOŠTOVANJU SVOBODE IZRAŽANJA:

1. nadaljujejo prizadevanja za varstvo mladoletnikov s spodbujanjem pogostih kampanj za boljšo ozaveščenost otrok, staršev, učiteljev in ostalih, ki delajo z otroki, ter z opozarjanjem na doslednost pri poučevanju o internetni varnosti in medijskem opismenjevanju pa tudi v institucijah za skrb za majhne otroke in njihovo izobraževanje;
2. spodbujajo ponudnike spletnih medijskih vsebin ter ponudnike internetnih storitev, družabnih omrežij in spletnih forumov za razpravo, da so pri zasnovi svojih storitev zavezani varstvu mladoletnikov ter da naj razvijajo in uveljavljajo ustrezne kodekse ravnanja;
3. spodbujajo razvoj in označevanje kakovostnih ter ustreznih vsebin za mladoletnike in dostop do njih;
4. spodbujajo uporabo primernih tehnoloških orodij za varstvo mladoletnikov (npr. posebni iskalniki, starševski nadzor) in zagotovijo, da bodo takšna orodja široko dostopna in uporabniku prijazna;
5. spremljajo veljavne ukrepe proti nezakonom in škodljivim vsebinam, da bi zagotovile njihovo učinkovitost;
6. spodbujajo večjo in pogostejšo uporabo samoregulativnih sistemov za ocenjevanje (npr. PEGI in PEGI Online) za spletne pa tudi druge videoigre ter bolj dosledno upoštevanje starostnih ocen na maloprodajnem trgu, da se spletne in druge videoigre ne bi prodajale otrokom, ki so zanje premladi;
7. okrepijo sodelovanje glede nezakonitih in škodljivih spletnih vsebin iz drugih držav članic ali iz držav izven EU, na primer s sporazumi s tretjimi državami pri nezakonitih vsebinah in z uporabo najboljših praks pri škodljivih vsebinah;

8. do leta 2013 uvedejo dežurne telefone za prijavo nezakonitih spletnih vsebin ⁽²⁾, izboljšajo njihovo učinkovitost, npr. s spodbujanjem izmenjave dobrih praks pri komuniciranju z organi pregona, povečajo njihovo prepoznavnost in olajšajo dostopnost za internetne uporabnike in jih pozorno spremljajo;

POZIVA ZAINTERESIRANE STRANI, NAJ:

1. poskrbijo, da bodo uporabniki in po potrebi javni organi še bolj sodelovali s predstavniki avdiovizualne industrije in ponudniki spletnih storitev pri pripravi ali pregledu samoregulativnih ukrepov (kodeksov ravnanja) in njihovem spremljanju;
2. upoštevajo smernice, kot so „Načela EU za varnejše družabno mreženje“, jih dosledno izvajajo in spremljajo njihovo izvajanje ter poskrbijo, da se bodo za otroke, ki se vključujejo v družabna omrežja, pogosteje uporabljale nastavitve, skladne s konceptom „vgrajena zasebnost“, ter tako zavarujejo mladoletnike;
3. izpopolnijo in uvedejo samoregulativne sisteme, ki so pri zasnovi storitev in orodij, ki so na voljo uporabnikom, popolnoma zavezani varstvu mladoletnikov, ter razvijejo in uveljavijo kodekse ravnanja za varstvo mladoletnikov in jih tudi spoštujejo;
4. razvijejo vseevropski kodeks ravnanja za prodajo videoiger mladoletnikom, pri čemer v celoti upoštevajo nacionalne predpise na tem področju;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

1. nadgradi sedanje financiranje in ukrepe na tem področju, ki se izvajajo predvsem s programom za varnejšo uporabo interneta, da bi zgradili primerno infrastrukturo in storitve na evropski ravni za izmenjavo virov in orodij za varstvo mladoletnikov in krepitev položaja otrok, staršev, učiteljev in drugih skrbnikov pri varni in odgovorni uporabi interneta in novih tehnologij;
2. razmisli, da bi ob sodelovanju držav članic z zainteresiranimi stranmi začela dialog o nadaljnjem ukrepanju po poročilu Komisije o izvajanju priporočil na tem področju iz leta 1998 in 2006;
3. upošteva dognanja iz poročila Komisije o izvajanju priporočil za varstvo mladoletnikov iz leta 1998 in 2006 pri prihodnjih pobudah o varstvu mladoletnikov, zlasti na področju spletnih medijev;

⁽¹⁾ Kot je INHOPE (Mednarodno združenje spletnih prijavnih točk).

⁽²⁾ 40. ukrep Evropske digitalne agende.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI:

1. pomagajo organom pregona izboljšati postopke za odkrivanje, prijavo in odstranjevanje spletnih strani, ki vsebujejo ali razširjajo otroško pornografijo, tako da po potrebi zagotovijo ustrezne finančne in človeške vire ter usposabljanje zaposlenih ⁽¹⁾;
2. si z raziskavami prizadevajo za boljše razumevanje pozitivnih in negativnih posledic uporabe spletnih in digitalnih medijev, tudi videoiger, za otroke;
3. v šolah in institucijah za skrb za majhne otroke in njihovo izobraževanje spodbujajo ozaveščanje in poučevanje o varnosti pri uporabi interneta;
4. spodbujajo medijsko opismenjevanje in digitalno znanje kot ključne kompetence za vseživljenjsko učenje ⁽²⁾ tako na šolah kot zunaj njih;
5. posodobijo delo in okrepijo uresničevanje smernic za kakovostne spletne vsebine za otroke v okviru javno-zasebnih partnerstev ter s spodbujanjem dejavnosti za medijsko opismenjevanje;
6. spodbujajo večjo skladnost sistemov za starostno ocenjevanje in razvrščanje vsebin, ki jih uporabljajo države članice, po vsej Evropi, a dopustijo razlike med državami članicami, ki izhajajo iz kulture.

⁽¹⁾ Glej predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji, ki razveljavlja Okvirni sklep 2004/68/PNZ (PE-CONS 51/11).

⁽²⁾ Glej Priporočilo 2006/962/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

PRILOGA

Politično ozadje

Svet ob sprejetju teh sklepov opozarja zlasti na:

- Sporočilo Komisije z dne 19. maja 2010 „Evropska digitalna agenda“ ⁽¹⁾, v katerem je poudarjeno, da je „krepitev varovanja v digitalni družbi [...] skupna odgovornost posameznikov in zasebnih ter javnih organov tako doma kot po vsem svetu“, in sklepe Sveta z dne 31. maja 2010 o evropskem programu za digitalne tehnologije ⁽²⁾,
- Direktivo 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) ⁽³⁾,
- Sporočilo Komisije z dne 22. aprila 2008 o varstvu potrošnikov, zlasti mladoletnih, pri uporabi videoiger ⁽⁴⁾,
- Sklep št. 1351/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi večletnega programa Skupnosti za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije ⁽⁵⁾,
- sklepe Sveta z dne 27. novembra 2009 o medijski pismenosti v digitalnem okolju ⁽⁶⁾, s katerimi je Svet odgovoril na priporočilo Komisije z dne 20. avgusta 2009 o medijski pismenosti v digitalnem okolju za konkurenčnejšo avdio-vizualno industrijo in industrijo vsebin ter vključujočo družbo znanja ⁽⁷⁾,
- sklepe Sveta z dne 22. maja 2008 o evropskem pristopu k medijski pismenosti v digitalnem okolju ⁽⁸⁾,
- Sporočilo Komisije z dne 20. decembra 2007 – Evropski pristop k medijski pismenosti v digitalnem okolju ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ 9981/1/10 – COM(2010) 245 konč./2.

⁽²⁾ Dok. 10130/10.

⁽³⁾ UL L 95, 15.4.2010, str. 1.

⁽⁴⁾ 8805/08 – COM(2008) 207 konč.

⁽⁵⁾ UL L 348, 24.12.2008, str. 118.

⁽⁶⁾ UL C 301, 11.12.2009, str. 12.

⁽⁷⁾ UL L 227, 29.8.2009, str. 9.

⁽⁸⁾ UL C 140, 6.6.2008, str. 8.

⁽⁹⁾ COM(2007) 833 konč.